

Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly BERDIMUHAMEDOW:

— MENIŇ MAKSADYM TÜRKMEN DIPLOMATIÝASYNYŇ MILLI MEKDEBINI HEMMETARAPLAÝYN GOLDAMAKDAN WE DÜNYÄNIŇ IŇ ÖSEN TALAPLARYNA LAÝYK GELÝÄN BILIM ULGAMYNÝ SIZE ELÝETERLI ETMEKDEN YBARATDYR.

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir! **METBUGAT — INTERNET GAZETI**

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

INTERNET NEWSPAPER

№ 1 (23)

2022-nji ýylyň 15-nji ýanwary

Our main goal is to serve the Motherland!

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Daşary işler ministriliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Internet gazetini 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar

ÖŇE, ÖŇE, DIŇE ÖŇE!

— BIZIŇ BEÝIK ŞYGARYMYZ

Goşgy, poema, aýdym-saz — bularyň ählisi ynsan zehininiň, döredijiliginiň miwesidir. Öz pikirini çylşyrymly sygryýetiň ähli mümkinçiligini peýdalanyň, kapyňa geçirmek zehini, ussatlygy talap edýär. Adamyň kalbynda döredijilik möwç ursa, ol hemişe täze-täze eserleriň gözleginde bolýar.

Hormatly Prezidentimiz hem özüniň ajaýyp eserleri, goşgulary, nusgalyk ýörelgeleri bilen il-günümüzi zygiderli begendirip, köňüllere şatlyk paylaýar, ýürek joşgunyny mähriban halkynyň kalbyna ýetirýär. Ine, päk umytlar, ak arzuwlar bilen täze 2022-nji ýyly, ýagny «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylymyzy garşylan pursatlarymyzda hem hormatly Prezidentimiz röwşen geljegimize belent çagyryş bolup ýaňlanýan täze «Jan Watanyň Türkmenistan!» atly goşgusyny sowgat bermegi biziň ählimizi buýsandyrdy.

Bada-bat ýüreklerde orun alýan goşgudaky ajaýyp sözleriň özboluşly sazlaşygy, many taýdan baglanyşygy, çeperligi kalbyň joşdurýar. Şygry Türkmenistan Watanymyzyň häzirkî nurana keşbini göz önünde janlandyryar.

Hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýyna esaslanyp, halkara derejede alyp barýan beýik işleri, öňe sürýän umumadamzat ähmiýetli başlangyçlary, Ýer ýüzünde parahatçylygy ündeýän, halklary dost-doganlyga, agzybirlige çagyryan hem-de ynsanperwerligi wagyz edýän ýörelgeleri, dünýä nusgalyk taglymaty biziň her birimizi buýsandyryar. Bu ýörelgeler hormatly Pre-

Teswirnama

zidentimiziň «Jan Watanyň Türkmenistan!» atly täze goşgusynda öz beýanyny tapýar. Goşgudaky:

**Parahatçylyk ýolunda rüstemdir gül Diýarymyz,
Ynanyşmak şuglasydyr ol biziň ýürek nurumyz,**

— diýen setirler milli Liderimiziň öňe sürýän parahatçylyk söýüjilik, ynsanperwerlik hem-de dünýäniň ähli halklary bilen özara bähbitli giň hyzmatdaşlyk ýörelgeleriniň biziň üçin nä derejede gymmatlydygyny görkezýär.

Dost-doganlyk mukamydyr sungatlaryň gönezligi,

— diýen setirde bolsa, özboluşly ýagdaýda parahatçylygy hem-de howpsuzlygy üpjün etmek, halklaryň arasyndaky dostlukly gatnaşyklary pugtalandyrmak babatdaky tagallarda medeni diplomatiýanyň möhümdigi baradaky gymmatly garaýyş beýan edilýär.

2021-nji ýylda Bilimler we talyp ýaşlar günü hem-de täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli milli Liderimiz Garaşsyz, Bitarap Watanymyzyň geçen taryhy ýoly, mähriban halkymyzyň ýaşayş-durmuş ösüşi, häzirkî ýaşlarymyzyň döwletiň, jemgyýetiň, ene-atanyň, maşgalanyň önündäki mukaddes borçlary we wezipeleri barada geçen umumy sapagy ýaşlaryň sagdyn ösmegi hem-de kemala gelmegi üçin has oňaýly şertleri döretmäge, jemgyýetiň we döwletiň bähbidine ýaşlaryň aň-paýhas, döredijilik, ruhy mümkinçiliklerini doly amala aşyrmaga gönükdirilendir.

Şu nukdaýnazardan hormatly Prezidentimiziň ajaýyp goşgusy ýaş nesli watançylyk ruhunda terbiýelemekde gymmatly çesmedir.

**Beýik döwlet, eziz ýer, dogduk depe, asly mekan,
Ählisesi seniň özüň, jan Watanyň Türkmenistan!**

— diýmek bilen Gahryman Arkadagymyz ýaşlar hem tutuş il-halk üçin dünýäde ata Watanyň, ene topragyň, il-günüň mukaddesdigini, eizdigini nygtaýar.

Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanda halkyň bagtyýar durmuşyny, abadançylygyny üpjün etmek baş wezipeleleriň biridir. «Döwlet adam üçindir!» diýen beýik ynsanperwer ýörelgäni öňe sürýän hormatly Prezidentimiziň ýolbaşçylygynda, toylara beslenip gelýän bereketli ýyllarymyzda adam hakynda edilýän aladanyň birjike ünsden düşmeýändigine göz ýetirýäris. Halkymyzyň asyrlar aşyp gelýän bu ýörelgesi hemişe mukaddes saýlyýar. Parahat, asuda ýurtda halkyň mertebeli ýörelgeleri dowamata dowamdyr.

Hormatly Prezidentimiziň «Öňe, öňe, diňe öňe! — biziň beýik şygarymyz» diýen setirleri türkmen halkyna giň gerimli işleri dowam etdirmäge beýik çagyryş bolup ýaňlanýar.

Şowly çykan, şeýle-de watansöýüjilik mazmunly ajaýyp täze şygry üçin döwlet Baştutanymyza tüýs ýürekden sagbolsun aýdýarys. Täze şygry hemişe ýaňlanjak mukam bolup, Watandaşlarymyzyň kalbyna müdimilik şugla saçar. Hormatly Prezidentimize galamynyň has-da ýiti bolup, mundan beýläk-de täsirli, ajaýyp şygrylary döretmekde uly üstünlikleri arzuw edýäris!

«Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylymyzda ýurdumyzyň gazanjak üstünlikleri mundan beýläk hem belent we şöhratly bolsun!

**Güläle ÇOPANOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriliginiň
Halkara gatnaşyklary institutynyň
Dünýä dilleri kafedrasynyň mugallymy.**

Sanly ulgam

TÜRKMENISTAN — INNOWASION ÖSÜŞLER ÝURDY

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe hormatly Prezidentimiziň öndengörüjilikli syýasatynyň netijesinde ýurdumyzda innowasiýany, sanly ulgamy ösdürmek döwlet syýasatymyzyň ileri tutulýan ugurlarynyň hatarlarynda goýulýar.

Munuň şeýledigini 2022-nji ýylyň 7-nji ýanwarynda geçirilen Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň mejlisinde wise-premyer, Daşary işler ministri R.Meredowyň Türkmenistanyň Halkara elektroaragatnaşyk birleşigi bilen hyzmatdaşlygyny ösdürmek ugrundan alnyp barylýan işler barada hasabatyny diňläp, milli Liderimiziň bu meseläniň önümçiligini hem-de sanlylaşdyrmak ulgamynyň döwlet syýasaty bilen baglydygyny berk nygtamagy, Halkara Elektroaragatnaşyk Birleşigi bilen özara bähbitli hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de ösdürmek boýunça beýan edilen teklipleri makullap, bu babatda birnäçe anyk tabşyryklary bermegi hem bütin aýdyňlygy bilen görkezdi.

Mälim bolşy ýaly, Birleşen Milletler Guramasynyň ýöriteleşdirilen edarasy bolan Halkara Elektroaragatnaşyk Birleşigi dünýäniň 193 döwletini, kompaniýalaryňdyr uniwersitetleriň, sebitleýin we halkara guramalaryň, takymnan, 900-sini özünde birleşdirýän ählumumy düzümdir. Bu gurama eýýäm birnäçe ýyl bäri ýurdumyz bilen işjeň hyzmatdaşlyk edip gelýär. Muňa mysal hökmünde ýurdumyzyň ilkinji «Türkmen Älem 52°E» aragatnaşyk emeli hemrasynyň älem giňişliginde üstünlikli ýerleşdirilendigini görkezmek bolar.

Ministrler Kabinetinde öňde goýlan wezipelelere görä, ýurdumyzda sanly ykdysadyýeti ösdürmek maksady bilen, Halkara Elektroaragatnaşyk Birleşigi bilen birnäçe anyk ugurlarda hyzmatdaşlyk ösdüriler. Türkmenistanda Milli kiberhowpsuzlyk strategiýasynyň hem-de Herketler meýilnamasynyň taslamalaryny taýýarlamak boýunça «Elektron hökümetiň» ýola goýulmagy mynasybetli HEB-niň hünärmenleriniň gatnaşmagynda pudagara duşuşyklary guralar. Bularyň hemmesi ýurdumyzyň innovation ösüşde täze hil derejelerine çykýandygyny aýdyň subutnamasydyr.

**Mergen MÄMMETJUMAYEW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň mugallymy.**

Sekizburçlukdan gaýdan dokuzynjy gudrat

Hormatly Prezidentimiziň ýaşlar üçin edýän bimöçber aladalarynyň netijesinde ýurdumyzda mekdep okuwçylarydyr talyplar üçin okamaga, hünär saýlamaga uly şertler döredilýär. Ýaşlaryň öz göwün söýen hünärleri boýunça kämil bilim almaklaryny üpjün etmek üçin degişli işler durmuşa geçirilýär. Ýaş nesliň eýýäm mekdep döwründen başlap giň dünýägaraýyşly, ähli ugurlardan baş çykarýan şahsyýetler bolmaklaryny gazanmak döwlet derejesinde üns merkezinde saklanýlar. Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda hem talyplara dünýäniň ösen ülnülerine laýyklykda bilim bermek bilen bir hatarda, ykbalyny diplomatiýa baglamak isleýän ýaş zehinleri ýüze çykarmak boýunça-da gözlegler yzygiderli amala aşyrylýar. Institutumyzyň çäginde hereket edýän Ýaş diplomatlaryň mekdebi tarapyndan ýokary synp mekdep okuwçylarynyň arasynda geçirilýän «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşigini muňa

mysal hökmünde görkezmek bolar. Bu bäsleşigiň maksady geljekde ussat halkaraçy hünärmenler boljak ýaş zehinleri ýüze çykarmakdan, olaryň iň serelerini saýlamakdan, ýaşlary agyr we abraýly kesp bolan diplomatiýa hünärine höweslendirmeke ybaratdyr. Bilşimiz ýaly, dekabryň aýynda bu bäsleşigiň 1-nji toparynyň 2-nji oýny geçirilip, onuň geçişi we netijeleri «Ýaş diplomatyň sesi» gazetinde giňden şöhlelendirildi. Şu ýerde bäsleşigiň saýlama tapgyrlary baradaky makalanyň awtory bolan talyp deň-duşumyz Aýgül Mätiýewanyň hem žurnalistik ukybyny aýratyn nygtasym gelýär. Makalanyň «Sekizburçlukdan gaýdýan sekiz gudrat» diýlip atlandyrylmagyndan başlap, bäsleşigiň süňňüne siňdirilen pelsepewi maksatlaryň, okuwçylaryň soraglary jogap berýän pursatlaryndaky tolgunmadan başlap, ýeňijileriň gözlerinde uçganaklaýan şatlygyň ählisini bir ýere jemläp ussatlyk bilen ýazga geçirmegi başaran awtor, hakykatdan hem, berekella diýmäge mynasyp. Dogrymy aýtsam, bu makala maňa sekizburçlukdan gaýdan dokuzynjy gudrat bolup göründi. Men hem öz gezegimde talyp deň-duşumyza žurnalistika dünýäsinde galamynyň hemişe ýiti bolmagyny, ömrüni ýurdumyzyň halkara abraýyny mynasyp goramaklyga bagyşlamak isleýän «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» akyl-paýhas bäsleşiginiň gatnaşjylaryna arzuwларыnyň wysal tapyp, saýlap alan hünärleriniň eyesi bolmaklaryny arzuw edýärin.

Goý, ýurdumyzda ýaş nesil hakdaky aladany ähli zatdan ilerde tutýan Gahryman Arkadagymyzyň jany sag, belent başy aman bolsun!

Bereket ÖWEZGELDIÝEW,
TDIM-niň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara žurnalistikasy
fakultetiniň I ýyl talyby.

Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly BERDIMUHAMEDOW:

— Garaşsyz döwletimizde medeniýetiň, edebiýatyňdyr sungatyň gülläp ösmegi üçin hem ähli şertler döredilýär. Milli mirasymyzy gorap saklamak, baýlaşdyrmak we wagyz etmek boýunça giň gerimli işler alnyp barylýar. Bu ugurda geçirilýän işler öz ajaýyp miwelerini hem berýär. Ýaňy-ýakynda «Dutar ýasamak senetçiligi, dutarda saz çalmak we bagşyçylyk sungaty» atly milli hödürnama ÝUNESKO-nyň «Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň görnükli nusgalarynyň sanawyna» girizildi. Ýurdumyzyň ähli halkyny bu ajaýyp waka bilen tüýs ýürekden gutlaýaryn!

«Şükür bagşynyň dutary milli diplomatiýamyzyň oňony dälmidir?!» atly makala gelen seslenmeler.

Buýsandyryjy hoş habar

«Ile döwlet geler bolsa, bagşy bilen ozan geler». «Ýaş diplomatyň sesi» gazetinde «Şükür bagşynyň dutarynyň milli diplomatiýamyzyň oňony dälmidir?!» atly söhbetdeşligiň gazetde çykandan soň, dutaryň ÝUNESKO-nyň «Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna» girizilmegi barada hoş habaryň gelmegi hem bu nurana teklibiň başyna döwletlilik guşunyň gonjak bolýandygyndan habar berýär.

Birinjiden, ol «Ýaş diplomatyň sesi» gazetinde edil öňünden bilnen ýaly, dutar baradaky söhbetdeşligiň hoş habardan öň çap edilmeginiň tüýs ýerine düşen ýerlikli iş bolandygyny görkezýär. Ikinjiden bolsa, onda Şükür bagşynyň dutarynyň milli diplomatiýanyň oňony bolmagy barada gozgalýan teklibiň ýolbaşçylarymyz hem-de diplomatik ulgamynyň işgärleri tarapyndan oňlanylmagy örän ahmaldygy baradaky hakykatyň alamaty bar.

Hawa, dutaryň bu arzyly halkara sanawyna girizilmegi köp zatlarý aşgär edýär. Çeper söz bilen aýdanymyzda, bu hoş habara gazetimizde gozgalýan teklibi tutuş halkara jemgyýetçiliginiň, bütin dünýäniň kalbynyň goldaýandygynyň ýşaraty hökmünde düşünmek bolar.

Meňli HOJAMUHAMEDOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

Derwaýys söhbetdeşlikde öňe sürülen degerli pikir

Türkmen halky ozaldan dutara, saza aýratyn gadyr goýýan millet. Munuň şeýledigine Nurmyrat Saryhanowyň «Şükür bagşy» powesti hem doly şaýatlyk edýär. Eserde Şükür bagşynyň ýesir düşen agasyny halas etmek üçin ýaragyň däl-de, dutaryň güýjüne bil baglamagy bolsa halkymyzyň ähli döwürlerde parahat söýüji häsiýete eýe bolandygyny görkezýär. «Ýaş diplomatyň sesi» gazetiniň geçen sanlarynda ýerleşdirilen Bilbil Mämmedow bilen talyp deň-duşlarymyz tarapyndan guralan söhbetdeşlik bize Şükür bagşynyň meşhur dutary barada birnäçe gyzykly maglumatlary bilmäge, onuň ykbalynyň hakda täsirli gürrüňlerden habarly bolmaga mümkinçilik berdi. Söhbetdeşligiň «Şükür bagşynyň dutary türkmen diplomatiýamyzyň oňony dälmidir?!» diýlip atlandyrylmagyny-da örän jaýdar hasaplaýaryn. Sebäbi dutar hemişe halkymyzyň iň sarpaly saz gu-

rallarynyň biri bolmak bilen, ýürekdäki sözüni dile getirmegine ýakyn ýardamçy bolupdyr. Muňa göz ýetirmek üçin dessanlarymyzda gahrymanlaryň, köplenç, özleriniň has derwaýys sözlerini dutaryň owazyna goşup baş keleme-de aýtmagyny ýatlamak hem ýeterlik. Ata-babalarymyzyň şol asylyly ýörelgelerinden ugur alyp, sazyň kömegi bilen özüniň baş maksadyny amal eden Şükür bagşynyň dutary hakykatdan hem türkmen diplomatiýasynyň ýüzi, nyşany hasaplanmaga mynasyp bolsa gerek. Çünki, Gahryman Arkadagymyzyň parasatly baştutanlygynda alnyp barylýan, hemişelik Bitaraplyk hukuk derejämize esaslanýan türkmen diplomatiýasynyň hem baş maksady sazyň, sözüň, sungatyň, medeni gatnaşyklaryň üsti bilen halklary ýakynlaşdyrmak bolup durýar.

Gurbanmyrat AŞYROW,
Türkmenistanyň Daşary işler
ministrliginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara žurnalistikasy
fakultetiniň I ýyl talyby.

Teklibi goldaýaryn

«Şükür bagşynyň dutary milli diplomatiýamyzyň oňony dälmidir?!» atly makala barada öz pikirimi beýan etmek isleýärin. Makalada Şükür bagşynyň gudratly dutarynyň taryhy barada we häzirkä günlerimize çenli kimleriň elinde saklanandygy hakda gyzykly gürrüň berilýär. Ýöne makaladaky teklip has hem gyzykly.

Hakykatdan hem, Şükür bagşy saz sungatymyzyň gudratly rowaýatyna öwrülen şahsyýetdir. Onuň sazy garaňky zyndanyň demir gapysyny açyp, onuň içinde Şükür bagşynyň aýagy gandally ýatan agasyny halas edip, ýagty jahana azatlyga çykardy.

Indi bolsa taryhda dartgynly meseläni parahatçylykly diplomatik ýol bilen çözen bu ajaýyp sazyň çalnan dutaryny milli diplomatiýanyň parahatsöýüjilikli tebigatyna laýyk gelýän oňon hökmünde ulanmak meýli orta atylýar. Gör, nähili oňat teklip! Milli diplomatiýamyzyň halkara abraýyna has belent abraý goşjak buýsanç!

Meşhur Şükür bagşynyň şöhratly ady türkmen sazynyň taryhyny asyrlap bezär. Onuň gudratly dutary bolsa häzirkä günde türkmen halkynyň milli mirasy bolup durýar. Şonuň üçin hem Şükür bagşynyň dutary, milli diplomatiýamyzyň oňony diýip, buýsanç bilen aýdyp biliris.

Yhlas TÖRAYEW,
Türkmenistanyň Daşary işler
ministrliginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara gatnaşyklary
fakultetiniň I ýyl talyby.

Агентства массовой информации

Недавно просматривал последние мировые новости в бескрайних просторах Интернета. Сотни информационных агентств предоставляют свои новости. И я начал сравнивать новости различных агентств, отличающиеся по различным критериям, как достоверность, своевременность и краткость, своя уникальная точка зрения на все события. И, в итоге, новости, предоставленные Российским информационным агентством «Новости», стали именно теми, что я искал.

Еще одним критерием в сторону этого агентства стало то, что многие другие новостные источники Интернета ссылаются на РИА «Новости», что также является доказательством достоверности информации,

информации РИА «Новости».

С РИА Новости устойчиво ассоциируется современная история российских СМИ. В своей работе РИА Новости одним из первых стало использовать инновационные подходы в журналистике, внедряло новые форматы представления контента и

— АВТОРИТЕТНОЕ АГЕНТСТВО

предоставляемой этим информационным агентством.

После этого мне захотелось узнать больше об истории, о роли РИА «Новости» на всемирной арене новостных агентств и нашел несколько интересных фактов.

27 июля 1990 года на базе Агентства печати «Новости» (АПН) было создано информационное агентство «Новости» (ИАН). Задачи преемника остались прежними — подготовка и распространение в СССР и за рубежом печатных, теле- и радиоматериалов; изучение общественного мнения в стране и за рубежом по вопросам внешней и внутренней политики СССР. Был создан компьютерный банк данных, содержавший первоначально более 250 тысяч документов. С 1991 года стала выходить лента оперативной информации «Инфоновости».

В сентябре 1991 года на базе ИАН и Российского информационного агентства было создано Российское информационное агентство «Новости». РИА «Новости» имело около 80 зарубежных бюро и корреспондентских пунктов, более 1500 подписчиков в странах СНГ и около 100 за рубежом. 15 сентября 1993 года РИА «Новости» стало государственным информационно-аналитическим агентством. В 1996 году заработал радиоканал РИА «Новости» — «РИА — Радио».

В мае 1998 года был образован информационный холдинг ВГТРК, в состав которого вошло РИА «Новости» под новым названием — Российское информационное агентство «Вести», сохранив при этом в информационной среде известный бренд РИА «Новости».

В апреле 2004 года агентство было переименовано в Федеральное государственное унитарное предприятие Российское агентство международной

расширяло спектр мультимедийных платформ.

В настоящее время информационное агентство РИА Новости и ведущий новостной сайт страны Ria.ru продолжают работать в составе международной медиагруппы «Россия сегодня».

Помимо информационных агентств РИА Новости и Sputnik в состав медиагруппы «Россия сегодня» входят тематические ресурсы РИА Новости Спорт, РИА Новости Недвижимость и ИноСМИ, агентство экономических новостей ПРАЙМ, порталы Украина.ру и Baltnews, мультиплатформенное СМИ ТОК, проекты «Социальный навигатор» и Arctic.ru.

Медиагруппа прочно заняла лидирующие позиции как в России, так и за ее пределами, поступательно расширяя географию влияния по всему миру, развивая систему информационных представительств и предлагая аудитории информационный контент в различных современных форматах. Главная ценность медиагруппы — богатые традиции и уникальные творческие и профессиональные ресурсы.

... И вот снова сижу перед компьютером в поисках последних новостей, нахожу нужную информацию, отличающуюся своей достоверностью, своевременностью и краткостью. Краем глаза смотрю на название новостного сайта и вижу знакомое — «РИА Новости».

Аннаберди КАШАНОВ,
студент I курса
факультета
международной
журналистики
Института международных
отношений
Министерства
иностранных
дел Туркменистана.

INTERNATIONAL DAY OF EDUCATION

The United Nations General Assembly proclaimed 24th January as International Day of Education in celebration of the role of education for peace and development.

Education is a constitutional right of every citizen that prepares an individual to play their role as a sophisticated member of society. The importance of education can be implied by habituating the lack of its existence. The importance of education and its significance can be understood through the life of an ignorant and illiterate person, who has never had the chance to visit the school and is experiencing the bane of illiteracy could value the answer to the question — «Why is education an essential factor in our life?» Everyone who knows the prominence and importance of Education and its changes in an individual's life, can answer it.

The enormous hardship of illiteracy is its constant dependency issue. An illiterate individual depends on others for his/her survival. Education becomes wings to fly and explore the surroundings while being confident and opportunistic. Education builds individuals, educated individuals build better societies, and better societies build great nations.

Without inclusive and equitable quality education and lifelong opportunities for all, countries will not succeed in achieving gender equality and breaking the cycle of poverty that is leaving millions of children, youth and adults behind.

On 24 January 2022, we will be celebrating the fourth time of International Day of Education under the theme «Changing Course, Transforming Education». As it was detailed in UNESCO's recent global Futures of Education report, transforming the future requires an urgent rebalancing of our relationships with each other, with nature as well as with technology that permeates our lives, bearing breakthrough opportunities while raising serious concerns for equity, inclusion and democratic participation.

This year's International Day of Education will be a platform to showcase the most important transformations that have to be nurtured to realize everyone's fundamental right to education and build a more sustainable, inclusive and peaceful futures. It will generate debate around how to strengthen education as a public endeavour and common good, how to steer the digital transformation, support teachers, safeguard the planet and unlock the potential in every person to contribute to collective well-being and our shared home.

Novruz KURBANOVA,
the 4th year student of the Faculty of
International Journalism of the Institute of
International Relations of the MFA of Turkmenistan.

ДЕНЬ ПОЧЕРКА

Каждый год 23 января в мире отмечается День почерка или, говоря изящней, День ручного письма, который учрежден с целью напомнить всем нам об уникальности ручного письма, о необходимости практиковаться в нем, о неповторимости почерка каждого человека.

Ведь растущая с каждым годом популярность компьютеров, электронной почты и электронных блокнотов, СМС службы, наборов стикеров с напечатанными фразами-подсказками, а также других средств быстрого общения постепенно уводит современного человека от возможности выразить свои мысли, написав их собственноручно. Возможно, в недалеком будущем письмо или открытка, написанные «от руки», станут желанным приобретением.

Инициатором учреждения Дня почерка выступила Ассоциация производителей пишущих принадлежностей (Writing Instrument Manufacturers Association, WIMA), которая и провозгласила датой «рукописного» праздника 23 января.

В этот день родился один из видных американских государственных деятелей — Джон Хэнкок (John Hancock, 23 января 1737 — 8 октября 1793), который первым поставил свою подпись под Декларацией Независимости. Подпись Хэнкока была крупной и размашистой, что и прибавило авторитета ее автору.

История развития ручного письма исчисляется тысячелетиями, и, возможно, на протяжении такого же времени люди пытались определить характер того или иного человека по почерку. Свои мысли о связи почерка с духовным миром человека высказывал и Аристотель, и великие итальянцы эпохи Возрождения.

Современные ученые называют семь основных характеристик почерка, по которым можно создать портрет человека, — размер букв, их наклон и форма, направление почерка, интенсивность нажима, характер написания слов, общая оценка почерка.

Как известно, весьма важным орудием почерка стал в аналитической работе криминалистов.

Можно предположить, что научные исследования, предметом которых является почерк, будут продолжаться, и ученые достигнут более глубокого понимания зависимости почерка от характера человека. Можно предположить, что разработчики различных мобильных устройств и гаджетов создадут инструмент, позволяющий нам писать электронные письма своим почерком. Но, к счастью, в нашей жизни всегда возникают ситуации, когда хочется написать добрые и незатейливые слова именно своей неповторимой рукой.

Гозель ЭМИНОВА,
студентка IV курса факультета
Международной журналистики
Института международных
отношений МИД Туркменистана.

Her gelýän täze ýylyň edähedi şeýle. Ol özüniň nähili bereketler we rysgallar bilen geljekdigi babatda adamlarda arzuw-isleglere beslenen çaklamalary, pikir ýöretmeleri, göwün ýüwürtmeleri döredýär. Ýöne bosagadan ätlän häzirkä täze ýylymyzyň «Halkyň Arkadagly zamanasy» diýlip atlandyrylmagy bolsa arzuwçyl döredijilik adamlarynyň göwün guşuny has hem asmana göterdi diýsek, hakykaty has takyk suratlandyrdygymyz bolsa gerek. Dagy näme? Öňki ýyllardan tapawutlylykda, bu ýyl hormatly Prezidentimiziň hut özüniň ady bilen baglanyşykly atlandyrylýar ahyryn! Özi hem bu gezek ýyla zamana hökmünde garalýar. Başgaça aýtsam, bu adyň aňyrsynda özi bir ýyl hem bolsa, onda asyrlara barabar işler amala aşyrylmaly, bereket-rysgal tapylmaly diýen many-mazmun görünýär.

Geliň, başky gürrüňimize dolanalýň. Ine, onsoň, şu günler il içine çyksaňam, metbugat sahypalaryna göz aýlasaňam, her kimiň täze goýlan ada hem-de täze nyşana beslenen täze ýylyň öňkülerden has rysgally-döwletli boljakdygy hakyndaky ýürek sözlerini, çaklamalaryny aýdýandygyny görmek bolýar. Ynha, institutymyzyň talyby Annaberdi Ka-

gurujiyk, döredijilik güýjüniň açylyan, beýik işleriň bitirilýän, ýurdumyzyň öžgerýän, durmuşymyzyň täze derejelere göterilýän döwri» diýip, netije çykarmak bilen, munuň şeýledigine dünýä ýüzüne öz ýaramaz täsirini yetirip duran pandemiýanyň dowam edýändigine garamazdan, dünýä maliýe-ykdysady gatnaşyklarynyň şeýle çylşyrymly döwründe hem Gahryman Arkadagymyzyň saýasynda Türkmenistanyň bedew batly ösýändiginden misil tutup, täze ýylda bu ösüşleriň has hem rowaçlyklardan-rowaçlyklara beslenjekdigi çaklaýar.

Ynha, halypa žurnalist Seýtiguly Geldiýew bolsa «Türkmenistan» gazetiniň 3-nji ýanwaryndaky sanýnda çap edilen «Bedew badyň mübäreki» atly makalasynda «Halkyň Arkadagly zamanasy» diýip atlandyrylan ýylyň has rysgal-bereketli geljekdigi çaklap, munuň sebäbini häzirkä

Ýaş žurnalistiň publisistikasy

at — rysgal» diýen nakyllyny ýatladýar. Diýmek, at bilen, esasan hem, üstünde Arkadagymyz oturan atly bars ýyly elbetde, döwletli-rysgally bolar.

Ýylyň Arkadagly, atly nyşany maňa başga-da köp zatlyry ýatladýar. Ine, haýsydyr bir duýga gurşalyp, hormatly Prezidentimiziň «Atda wepa-da bar, sapa-da» atly kitabyňy elime alyp okap başlanymda bir gyzykly maglumatyň üstünden bardym. Onda Tugramyzdaky Ýanardagyň bizi şeýle eşretli durmuşda ýaşadyňan Gahryman Arkadagymyzyň hut öz nebereleriniň atydygy hakda maglumat berilýärdi. Onda Ýanardagyň ýedi arkasyna degişli baýtalyň Aba Annaýewiň elinde seýislenendigi, soňra satyn alnyp Gazagystana äkidilendigi hakynda aýdylýardy. Şol baýtaldan hem doglan Sluçaydan (Suluwçaý — türkmençe, gazakça aýdylýşy) Fakirsulu, Fakirpälwan, Opal, Aýgytly, Ýakymly, Ýanardag gözbaş alyp gaýdýar. Diýmek, Gahryman Arkadagymyzyň ýedi arkasy at bilen bagly bolsa, at hem döwlet hem rysgal getirýän bolsa, onda, Tugramyzda oturan hemde Arkadagymyzyň nesil şejeresi bilen bagly bu at we onuň bilen baglanyşykly bolan täze ýyl rysgally bolar.

Hormatly Prezidentimiziň nesil şejeresiniň Ýanardag hem-de bu meşhur atyň ýedi arkasy bilen baglanyşyklylygy baradaky täsin hakykat bilen içgin gyzyklanyp başladygymça, ýene köp täzelikleriň üstünden bardym. Görüp otursam, bu täsin hakykat behişdi halymyza hem salnan eken. Onda-da nähili halymyza! Bu halat Türkmenistanyň halk suratkeşi Ada Gutlyýewiň «Ýanardagyň ýedi arkasy» atly haly eserinde beýan edilýär. Han-ha, Ýanardagyň kalbyňy heýjana getiriji keşbi ýaýlada gezip ýören ýaly nagşlaryň sazlaşygy bilen janly ýaly halynyň ýüzünde bize tarap garap, keýerilip dur. Ol ýerde halynyň sag burçunda Ýanardagyň ýedi arkasyna degişli ähli atlaryň suratlary hem atlary bilen bar. Diýmek, at döwlet bolsa, behişdi hala salnan at hem bize hökman behişdi rysgal-döwletli ýyly hem getirer.

Görüp otursam, bu täsin baglanyşyk barada ýörite goşgy hem bar eken. Özem ýöne-möne ýere däl-de, hut hala ýazylan goşgy bar eken. Ýaňky halyda Ýanardagyň gapdalynda ýerleşdirilen, halypa mugallymymyz T.Gutlyýew tarapyndan ýazylan şygryda — Ýanardagyň ýedi arkasynyň hormatly Prezidentimiziň nesil şejeresi bilen baglydygy baradaky goşguda bu täsin baglanyşyk şeýle beýan edilýär:

**Şejere daragtyň boýun boýlasam,
Aýlanayyn çuň kökünden, Ýanardag.
Oguzkent aslyňy aýan eýleşem
Aýlanayyn uz keniňden, Ýanardag,
Aýlanayyn Yzgandyňdan, Ýanardag.**

**Gözbaşynda Aba seýis durandyr,
Tugra gaş boljagyň önden görendir.
Ýedi arka pata beren erendir,
Aýlanayyn akabaňdan, Ýanardag,
Aýlanayyn ak pataňdan, Ýanardag.**

**Abaň bedewinden Sluçay dörän,
Soň dor Fakirsulu, Al Fakirpälwan,
Opaldan Aýgytly, Ýakymly örnän,
Aýlanayyn ýedi arkaňdan, Ýanardag,
Aýlanayyn ýeg sarpaňdan, Ýanardag.**

**Keýerjekläp durşuň laçyn-bürgütten.
Üç aýagyň, ak maňlaýyň ak gutdan,
Altyn roýuň nyşan baky döwletden,
Aýlanayyn ak gutuňdan, Ýanardag,
Aýlanayyn döwletiňden, Ýanardag.**

Ýene-de ýylyň mübäreki adyna we nyşanyna esedýärim. Heýkelli nyşana bakdygymça, hormatly Prezidentimiz diňe bir ajaýyp ahalteke bedewiniň üstünde däl, eýsem, hut ýedi arkasyndan miras galan Ýanardagyň üstünde nazarkerde keşpde oturyp, öňe, diňe öňe — «Halkyň Arkadagly zamanasyna» tarap ýol görkezýän ýaly bolup görünýär.

Ine, onsoň şu setirleri ýazyp otyrkam ýaňky behişdi halydaky goşgynyň soňky beýtleriniň:

**Aýlanayyn uz atyňdan, Ýylymyz!
Aýlanayyn ak adyňdan, Ýylymyz! —**

— diýen röwüşde aňymda we kalbymda öwran-öwran aýlanyp durandygyny duýup galýarym...

**Ajaýyp NOBATOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
I ýyl talyby.**

-AÝLANAÝYN AK ADYŇDAN,- ÝYLYMYZ!

«HALKYŇ ARKADAGLY ZAMANASY» ÝYLYNYŇ ÝANARDAG WE ONUŇ ÝEDI ARKASY BILEN BAGLANÝŞYKDA RYSGALLY, DÖWLETLI BOLJAKDYGY BABATDA KÖŇÜLNAMA

**Suratkeş Ada GUTLYÝEWIŇ «Ýanardagyň ýedi arkasy» atly keşpli haly eseri.
Halydaky goşgynyň awtory Täçgeldi GUTLYÝEW.**

şaňow «Yaş diplomatyň sesi» gazetiniň geçen 22-nji sanýnda «Halkyň Arkadagly zamanasy» diýip atlandyrylan ýylyň geljegi barada söz açyp: «Bilşimiz ýaly, täze ýyl — bars ýyly. Bars bolsa beýleki haýwanlardan özüniň çeyeligi we çalasyňlygy bilen tapawutlanýar» diýmek bilen täze ýylyň üstünlüklere beslenip, ýurdumyzyň ösüşiniň, ýaş nesillerimiziň bolsa kämilleşiminiň barsyňky ýaly çalt boljakdygyna ynam bildirýär.

Halypa žurnalistimiz Akmyrat Hojanyýazow bolsa «Türkmenistan» gazetiniň 4-nji ýanwaryndaky sanýndaky «Täze ýyl tylla gapysyny açdy» atly makalasynda «Halkyň Arkadagly zamanasy» diýip atlandyrylýan bu ýylymyzyň rysgally-döwletli boljakdygy baradaky ynany biraz başgaça düşündirýär. Ol: «Gahryman Arkadagly döwür — halkymyzyň

ykdysady görkezijilerimiziň örän gowudygy, meselem, ýylylyk ösüş depginimiziň 6.2 göterime barabardygyny, munuň bolsa gelen täze ýylymyz üçin turuwbaşdan uly rowaçlykdygyny we beýleki ykdysady sepgitlerimize beslenjekdigiňiň nyşanydygyny tekdarlaýar.

Dogrummy aýtsam, men topardaşymyň hem, halypa žurnalistlerimiziň hem aýdýanlary bilen ylalaşýarym. Eýsem-de bolsa, täze ýylyň rysgally-döwletli geljekdigine meniň öz garaşym bar. Ynha, meniň öňümde öz «Yaş diplomatyň sesi» gazetimiziň täze ýyl bilen bagly geçen sany bar. Onda men ilki bilen täze ýylyň täze adyny we Arkadagymyzyň atyň üstünde duran heýkelli keşbini görkezýän ýylyň nyşanyňy görýärim. Atly nyşan maňa türkmeniň «At — döwlet,

Товарооборот между Ираном и Туркменистаном

Тегеран, 9 января, Министр дорог и городского развития Ирана Ростам Гасеми и вице-президент Туркменистана Сердар Бердымухамедов сообщили о росте товарооборота двух стран на 84% в 2021 году. Гасеми на совместном заседании с вице-президентом Туркменистана заявил, что договоры между двумя странами могут обеспечивать интересы народов обеих стран.

Он сказал, что вопросы транспорта и транзита являются двумя основными вопросами в ирано-туркменских отношениях, добавив, что на заседании Совместной экономической комиссии обе стороны достигли договоренности в данной области, согласно которому в железнодорожных перевозках ежедневно через Сарахскую границу будет проходить 400 вагонов.

Иранский министр также заявил о транзите туркменских товаров в Индию и другие страны, добавив, что это будет экономически выгодно обеим странам.

Вице-президент Туркменистана приветствовал предложение иранской стороны по решению проблемы на границе Сарахс.

Он заявил о реализации проектов по расширению транспортной сети в Туркменистане, указав на запуск международного аэропорта в районе Керки в прошлом году.

Cooperation between Turkmenistan and International Telecommunication Union

Turkmenistan intends to expand cooperation with the International Telecommunication Union (ITU) in order to further develop the country's digital economy, Minister of Foreign Affairs Rashid Meredov said, TurkicWorld reports citing Central Asia news. He made the remark during a meeting of the Cabinet of Ministers. It was proposed to develop drafts of Turkmenistan's National Cybersecurity Strategy and an Action Plan for its implementation. In this regard, it is planned, by the second half of 2022, to establish permanent consultations between the ITU and the relevant state institutions of Turkmenistan on improving their work, conducting training courses, and participating in regional cybersecurity training. These events, according to the minister, will help Turkmenistan improve its position in the Global Cybersecurity Index compiled by the ITU. Furthermore, it was emphasized that in order to establish «electronic government» interagency meetings with Union specialists are planned for the beginning of this year. The International Telecommunication Union, established in 1865, is a specialized agency of the United Nations and is the world's leading international organization in the field of digitalization. Turkmenistan, as a member of this organization, has already carried out a number of joint projects, one of which was the launch into space of Turkmenistan's first artificial communication satellite, «Türkmen Älem 52°E», in 2015.

Congratulations on 30th anniversary of diplomatic ties

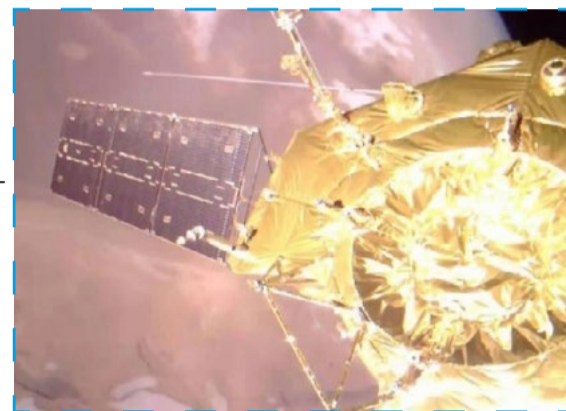
Chinese President Xi Jinping and his Turkmen counterpart, Gurbanguly Berdimuhamedov, on Thursday exchanged congratulations on the 30th anniversary of diplomatic ties between the two countries. In his message, Xi Jinping pointed out that over the past 30 years, China — Turkmenistan relations have developed by leaps and bounds. China, he noted, was the first country to establish diplomatic ties with Turkmenistan, one of the first countries to support Turkmenistan's policy of permanent neutrality, and the first strategic partner of Turkmenistan established via the form of a political document, and is also Turkmenistan's largest trading partner of natural gas. The development of China — Turkmenistan relations has not only brought tangible benefits to the two countries and their people, but also made important contributions to safeguarding regional peace and stability, Xi Jinping said. He added that he would like to stay in close contact with President Gurbanguly Berdimuhamedov, and take the 30th anniversary as an opportunity to continuously deepen mutually beneficial cooperation in various fields and jointly lift the China — Turkmenistan strategic partnership to new levels for the benefit of the two countries and their people. In his message, President Gurbanguly Berdimuhamedov said that since the establishment of diplomatic ties, Turkmenistan and China have carried out all-round cooperation in the broadest scope, and set up a unique multi-level coordination mechanism. The Turkmen side, he added, attaches great importance to the bilateral relationship and stands ready to work closely with China on the basis of the principles of equality, mutual respect and mutual accommodation of interests, and spare no effort to promote Turkmenistan — China ties to higher levels.

В Китае обнародовали новые снимки Марса

В Китае показали новые изображения Красной планеты, полученные марсианским зондом «Тяньвэнь-1».

На снимках зафиксирована работа орбитального модуля и марсохода зонда «Тяньвэнь-1» в различных условиях. Среди изображений — снимки орбитального модуля на фоне Марса, а также ландшафта поверхности, сделанные марсоходом «Чжужун».

Также, удалось заснять ледяной покров на северном полюсе Красной планеты.

Золотой глобус — 2022

В Лос-Анджелесе состоялась 78-ая церемония награждения премии «Золотой глобус», которая прошла в закрытом формате.

В номинации «Лучший драматический фильм» победил фильм «Власть пса» режиссера Джеймса Кэмпбелла. Американский актер Уилл Смит получил «Золотой глобус» в номинации «Лучшая мужская роль в драматическом фильме». Награду Смит получил за роль в киноленте «Король Ричард».

Durham University fibre-optics help largest 3D map of Universe

An international team of scientists has produced the most detailed three-dimensional map of the Universe yet.

Within seven months, their Dark Energy Spectroscopic Instrument (DESI) has broken all 3D galaxy survey records.

A component built by Durham University increases the telescope's field of view using 5,000 optical fibres.

Prof Carlos Frenk from its Institute for Computational Cosmology said DESI's data would «help uncover some of the most intimate secrets of the cosmos».

The fibre-optic system splits light from galaxies, stars and a bright variety of galaxy known as quasars into narrow bands of colour.

This reveals their chemical make-up, how far away they are and how fast they are travelling, allowing researchers to gauge how much and how fast the universe has expanded.

The final 3D map will give scientists a better understanding of dark energy, which accounts for 70% of the universe and drives expansion.

Sahypany taýýarlanlar: Annaberdi KAŞAŇOW, Ajaýyp NOBATOWA, Göljahan GARLYÝEWA, Halkara gatnaşyklary institutynyň talyplary.

It could be possible to attribute the contemporary global upheaval to clashing civilizations and cultures but a very clear and present danger actually emanates from the lofty ambitions and raging arrogance of some power players and decision makers. Their declaration to engage in a long war with the «enemies of civilization» falls very short of any real justification. Sometimes it appears that the «enemy» is a product of their paranoid imagination. In any case, it is difficult to accept their identified foes as «enemies of civilization».

An impartial assessment would suggest that the authors of the Casus Belli are probably themselves the enemies of civilization, the civilization that they claim to defend.

History shows that justice may be a murky concept, arrogance never goes unpunished, and sometimes the efforts to bring peace to hostile communities may result in tragedy for peacemakers at the hands of their own subjects or companions. Even some prudent emperors and fearless warriors have fallen victim to this phenomenon.

Some war planners with their incomplete knowledge or incorrect understanding of history may be expecting a peaceful Muslim Europe and democratic Greater Middle Eastern region as a result of their grandiose plans but they need to remember that war has a way of getting out of hand and end result can usually be unexpected and surprising.

ALP ARSLAN — THE GREAT COMMANDER AND DIPLOMAT

We find an important lesson in the wars near the end of eleventh century. The heroes of the epoch are well known to historians although the politicians may not be quite familiar with them. They were Alp Arslan and Romanus IV Diogenes, the first one a Turkmen Seljuk emperor and the latter the Emperor of Byzantine.

In 1070, Alp Arslan captured the town of Malazkirt, north of Lake Van. In the spring of 1071, he besieged and took Aleppo, which was held by the independent Arab prince, Mahmud ibn Mir-das, but the Sultan allowed him to remain in the city as his vassal. At the same time the Emperor Romanus Diogenes crossed the Euphrates and marched to Malazkirt where he divided his army, sending Norman contingent

under Crusader Roussel de Bailleul to hold the fortress of Khilat.

According to historians, Alp Arslan first invited the emperor for negotiations but Romanus replied haughtily that he would dictate terms of peace in Rei. On Friday, 19th August, 1071, Alp Arslan prepared for battle. As soon as he came in sight of the enemy, he dismounted and implored God for victory. The Turkmens then fell upon the Byzantines with all their fury. Romanus had drawn up his army in line. The Turkmens, however, according to their usual tactics, refused to close and remained at a short distance from the heavy Byzantine formation, into which they poured continuous streams of arrows. Romanus, with the main body of the front line was surrounded. The Turkmens closed in, still shooting. Eventually the Byzantines were overrun and Romanus Diogenes was taken prisoner. Alp Arslan behaved towards his defeated enemy with chivalrous courtesy. After a brief period of detention, the emperor was released, weighed down by the conqueror with valuable gifts.

While the ruthless Turk-

A Historical Lesson

mens treated the unhappy Romanus with courtesy, the action of his compatriots was less chivalrous. The politicians of Constantinople were quick to seek their personal interests from the national disaster. No sooner did the news of the disaster reach Constantinople than the courtiers seized power by raising to the purple the young son of the previous Emperor Constantine Ducas. The new emperor assumed the title of Michael VII Ducas.

When Romanus Diogenes returned to Byzantine territory, he found that he had been deposed already. Endeavoring to raise an army, he was defeated and carried as a prisoner to Constantinople, where his eyes were torn out with such brutality that he died as a result of the surgery.

But the young Emperor Michael Ducas in the face of threat from Norman Crusader Roussel de Bailleul made a fateful decision. Afraid that Roussel would attack Constantinople, the emperor appealed for help to the Seljuks. While the chivalrous Alp Arslan had marched away to Trans-Oxania after releasing Romanus, his nephew Sulaiman ibn Qutlumish now concluded an agreement with Michael Ducas to come to his assistance against Roussel.

(To be continued).

Begench KARAYEV,
Senior lecturer, Department
of International Relations and
Diplomacy, Institute of International
Relations of the Ministry of Foreign
Affairs of Turkmenistan.

Cooperation between Turkmenistan and OSCE

History and structure of the OSCE

The Organization for Security and Cooperation was originally established in 1975 after the Helsinki Conference of European Powers (plus the US and Canada). It is the world's largest security-oriented intergovernmental organization. Its mandate includes issues such as arms control, promotion of human rights, freedom of the press, fair election, etc. Its 57 participating countries are in Europe, northern and central Asia and North America. The Helsinki Final Act represents a political commitment by the heads of government of all signatories to build security and cooperation in Europe based on its provisions. It is not a formal treaty ratified by national legislatures.

The Conference itself (at the time CSCE) was a diplomatic conference with regular follow-up meetings to review the implementation of the Helsinki Final Act, together with expert meetings on a variety of topics including human rights, democratic institutions, the environment and the peaceful settlement of disputes.

The Paris Charter for a New Europe signed in 1990 provided for the first standing institutions. These were the Conflict Prevention Centre in Vienna; the Office for Free Elections in Warsaw (now renamed the Office for Democratic Institutions and Human Rights) and the Secretariat based in Prague.

The Permanent Council is the regular body for political consultation and decision-making and is composed of the permanent representatives of the participating states meeting in Vienna.

The High Commissioner on National Minorities was appointed in 1992 and there are a range of personal representatives of the Chairman-in-Office and ad hoc steering groups in order to help the work of the Organization.

Parliamentary Assembly was established in 1991. In March 1995, the Final Conference on the Pact on Stability in Europe adopted a Final Declaration, which together with some 100 bilateral and regional cooperation agreements, constitutes an attempt to mitigate tensions in the region. The Declaration contains a commitment to act against intolerance and discrimination, while the agreements include those dealing with cross-border cooperation, econo-

mic, environmental and minority protection issues.

Cooperation between Turkmenistan and OSCE Centre Ashgabat

The OSCE Centre in Ashgabat opened in 1999. Since then the OSCE and Turkmenistan have established close cooperation in different areas, such as promotion of the rule of law and legislative reforms, raising awareness

about international human rights standards, assistance in the administration of criminal justice, supporting the education reforms and promoting media freedom and gender equality.

The OSCE and Turkmenistan maintain friendly relations with national partner institutions that make their contribution to attaining our common goals. For many years the country's state institutions, law-enforcement bodies, different ministries, research institutions, higher educational institutions and mass media have realized a range of joint projects, which yielded positive results.

Close cooperation has been established between the OSCE and the Parliament (Milli Gengesh) of the count-

ry, which has been recently transformed into a bicameral system. For instance, the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, provided expert recommendations for bringing a number of national legislative acts in line with international standards.

Various projects and activities are conducted within the framework of providing assistance to the implementation of the National Action Plans on Gender Equality.

It is important to note the constructive partnership with the OSCE in the field of media development. The OSCE Centre in Ashgabat contributes to the modernization and development of media legislation and capacity building of journalists.

Turkmenistan's higher educational institutions developed productive cooperation with the Centre to support education of students and implement joint projects. I am pleased to note that the OSCE Centre and the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs have established close partnership. Within the framework of the OSCE projects, the Centre has conducted productive seminars, lectures and other activities

for the faculty and students of the Institute. A project titled «Supporting reforms in the education system in Turkmenistan» aimed to support ongoing educational reforms in Turkmenistan by building the capacity of national experts is a good example of this.

Finally, the OSCE supports the international initiatives of Independent Neutral Turkmenistan aimed at promoting peace, security and sustainable development in the Central Asian region and beyond. The country's international initiatives demonstrate the country's efforts to make active use of its neutrality status for the benefit of not only the Turkmen people but also other nations.

Maya ORAZOVA,
Senior Instructor, Department of World
Languages, Institute of International
Relations of the Ministry of Foreign
Affairs of Turkmenistan.

«Atlar göni ýola düşdüler». Megerem, türkmen telewideniýesiniň mawy ekranynyň önünde oturyp, at çapyşyklaryna tomaşa edýän pursatlarymyz bu sözleri, aýratyn-da onuň öz-boluşly, labyzly, özüne çekiji ruhly aýdylyşyny kän eşidendiris. Ýöne, hemmeler şol at çapyşyklarynda bu sözleri aýdýan alypbaryjynyň Türkmenistanyň at gazanan žurnalisti Annabaýram Paýaýewdigini bilip hem duran däldir. Öňünden aýtsak, geljekki žurnalistlere, şu günki talyplara okuw-tejribe maksady bilen ýazýan bu makalamyza «Atlar göni ýola düşdüler» diýen jümläni sözbaşy hökmünde goýmak bilen gürrüňini etjek bolan meselämiz ýurdumyzda belli žurnalist bolan A.Paýaýewiň at hem at çapyşyklary bilen baglanysykly durmuşy barada däl-de, eýsem, seljerme žurnalistikasynyň ala meýdanynyň giň aýlawlarynda onuň pikir, seljerme atlaryny segredip çapyşy hakda bolar. Gürrüň onuň seljerme, pikir atlaryny žurnalistik aýlawyň göni ýollaryna düşürüp, nädip çapdyryp bilşi we ýeňişler gazanyp, ol atlary çarpanyna galdyryp bilşi hakda barýar. Çünki Jeleledin Rumynyň «Sen — bu men» diýip baha beren dünýäsinde real dünýäniň bedew atlary bilen seljerme žurnalistikasynyň pikir, tär, usul atlarynyň arasy o diýen daş däldir, bolsa bir ädimdir, bolmasa, ondan hem golaýdyr. Belki, «Halypa göreldeşi — şagirt ýörelgesi» şygary astynda ýazýan bu makalamyz ýaşlara žurnalistikanyň ala meýdanynyň öwrümlü aýlawynda pikir, seljerme atlaryny göni ýollara düşürüp çapyp bilmeklerine ýardam eder.

Türkmenistanyň at gazanan žurnalisti A.Paýaýewiň ýazyjylyk däl-de, žurnalistikadaky döredijilik dünýäsi bilen tanşanyň-da turuwbaşdan, ýumşak satiranyň, ýomagyň, gülkiniň üsti bilen, şeýle hem tankydyň, deňeşdirme, induktiv we deduktiv usullar arkaly durmuşdaky halkyň, ýaşajylaryň bähbidine bolan wakalary öz pikiriniň üsti bilen beýan etmegiň häsiýetlidigini görmek bolýar. A.Paýaýewiň şahsy hem döredijilik durmuşynda bolan wakalaryň käbirini seljeliň. Onuň etrap gazetinde hakyky işgär bolup, döredijilige başlan döwründe «Höwürtgelän çyralar» diýen materialy etrap okyjylary tarapyndan uly gyzyklanma bilen garşy alnýar. Ýöne, muny gös-göni tankydy material hökmünde kabul eden degişli ýolbaşçylar bolsa gürrüňi edilýän wakalary ýerinde barladylar. «Düýpli tankydyň üstünden barmanak» diýip, gazetde çap bolan materiala degerli jogap berip, kemçiligi gysga wagtda düzedýärler.

XX asyryň segseninji ýyllarynda, şol wagtyň merkezi gazetleri bolan metbugatlarda hem «Uçýan tarelkalar» («tabaklar») barada köp ýazylardy. Onuň şuňa esaslanyp, öz pikirini satiranyň, ýumşak güllüniň üsti bilen beýan edip, etrap gazetinde «Köçä uçýan tarelka» gonydy» diýen materialy çap bolýar. Ozal hem täsin, geň-enaýy wakalaryň muşdagy bolan etrap okyjylary şol köçäni görmegiň arzuwynda bolup, şol ýere barýarlar. Emma, olaryň üýtgeşik bir zada gözleri ilmeýär. Adaty köçe. Awtora nägilelik bildirmek isleýänler az bolmaýar. Ýöne, awtoryň diýjek bolýan zatlaryna degişli ýolbaşçylar şol köçelerden awtoulagly geçenlerinden soň doly göz ýetirip, şol köçeleriň bütür-südüri, çarkandaklaryny doly düzedýärler. Seljerme žurnalistikasy boýunça makalalaryň biriniň ýazylyşynyň taryhy barada A.Paýaýew şeýle gürrüň berýär:

— Garagum derýasynyň gaýra tarapynda ýerleşýän Ýandaklyagy obasynyň merdana daňhanlary ene toprakdan bereketli hasyl almakda, ony döwlete tabşyrmakda az iş bitirmediler, ol häzir hem şeýle. Ýöne, ir döwürlerde — soýuz döwründe, seniň öndürmeli önümiňi, hasylyňy nä günlük bilen Garagum derýasynyň üstünden geçip, etrap merkezi- ne getirmelidigi, şol obanyň medeni-durmuşy barada geleň eden adam bolmady. Munuň bilen gyzyklanyp, men sada dilde, degişme äheňinde şol wagtky «Oktýabryň ýalkymy» oblast (welaýat) gazetinde «Görene göz, görmedige söz» diýen makala bilen çykyş etdim. Ol okyjydan öň şol wagtky oblastyň ýolbaşçylarynyň gözüne ilipdir. Birnäçe aýdan soň esasy

mesale bolan oba baryan — Garagum derýasynyň üstünden geçýän uryldap duran asma (Panton köpri) köprüsi aýrylyp, täze köpri gurulýar. Ol tutuş oba, etraba hezil berdi.

Ýokarda ýatlap geçişimiz ýaly, seljerme žurnalistikasyn-da erjellikden, tejribeden daşgary şahsy mertligem zerur. Elbetde, döredijilik adamy islendik halatda seljerme materialyny ýazyp, okyjylara hödürände onuň aňyrsynda durup bilmeği, öz pikirini delillendirip bilmeği zerur. Bu babatda žurnalist A.Paýaýew hem öz wagtynda duş gelen şeýle käbir wakalaryň garşysyna-da durupdy, ondan aňly-başly baş alyp çykmagy-da başarypdy. Şol wakalara gatnaşyp, zyýan bermäge çalşan adamlaryň käbiriniň soňra A.Paýaýew bilen bile işleşmeli bolanlary-da bolupdy. Ýöne, ol žurnalistikadaky halypalyk goluny uzadyp, «Daş bilen urany aş bilen ur» diýenlerini edipdi. «Ahal durmuşy» gazetinde 2006-njy ýylyň tomsunda, galla oragy möwsümünde onuň «Şor käreziň gallasy» diýen materialy çap edilýär. Okyjylarda-da, redaksiýanyň döredijilik toparynda-da uly gyzyklanma döreden bu

ATLAR GÖNI ÝOLA DÜŞDÜLER...

eser özboluşlylygy bilen tapawutlanýar. Ony okanyňda awtor eserini wakanyň jümmüşinde bolup, ony öz başyndan geçirip ýazandygyna, wakalara awtoryň hut özüniň gatnaşyp ýazan seljerme žurnalistikasynyň bolsa, örän şowly çykandygyna göz ýetirse bolýar. Käbir wakalar jikme-jik şol eserde doly şöhlelenmese-de, bu hakykatda şeýle bolupdyr.

Öz deň-duşlary bilen bolan çay başynyň söhbetdeşliginde Kadyrguly Tatow bereketli galla hasylynyň ýetişdirilişi, onuň kemala gelmeginde siňdirilýän zähmet, daňhan yhlasy barada jedelli meseläni orta atypdyr. Söhbetdeşler ýerden alnýan hasylyň mukdaryny artdyrmak — gekтарыň hasylylygyny ýokarlandyrmakda iş ýüzünde nämeler edilse garaşylyan netijelere eýe bolup bolýandygy baradaky meseläniň üstünde durupdyrlar. Bu işe öýlerindäki ýetişişip baryan çagalary hem çekmek isläpdirlir. «Goý, olar hem mukaddes çöregiň nähili ýol bilen gazanylyandygyna, ýetişdirilýändigine göz ýetirsinler, bilsinler» diýip, belli karara gelipdirler.

— Gepiň keltesi, etrabyň daňhan birleşiginiň, etrap häkimliginiň ýolbaşçylary bilen maslahatlaşyp, 50 gektar yer bölegini birleşip, kärendesine aldyk. Biz dört bolup — Annabaýram Paýaýew, Hojamyrat Annaýew, Kadyrguly Tatow hem Rejep Atayew bileleşip, işe girişdik. Biziň herimiz dürli kärdäki adamlar. Diňe Kadyrguly Tatow şol döwürlerde etrap häkimliginde zähmet çekip,

oba hojalygynyň möwsümleýin işlerine gatnaşyp, daňhan birleşiklerine häkimlik tarapyndan wekilçilik etdi — diýip, Annabaýram ýatlaýar.

Işe girişäýmänkäler Kadyrguly aga: «Ýogsa-da, Annabaýram, seniň kakaň Hojaly aga ömrüni daňhançylykda geçiren adam. Alan ýerimiziň tabyny bilseg-ä ýüregimiz «suwlyja» bolardy diýen pikirini aýdýar. Soň Hojaly agany ýörite şol ýere eltip, meýdana aýlaýarlar. Ol her ýerden, her ýerden bir gysym toprak alyp gözden geçirýär. «Oglaňlar, ýeriňiz-ä «etliräk» däl eken, çägesow ýeriňiz bar. Haşal otlaram az-a däl. Ýöne ruhdan düşmäň! Yhlasyňyz bolsa, ýüzügara bolmarsyňyz. Yer bilen «gürleşjek» boluberiň, özem aýdar» diýip, daňhançylyk maslahatlaryny berýär.

Ine, onsoň olar bölüp alan yerlerini ekişe taýýarlygyndan başlap, tä ahyrky ýerine ýetirilmeli agrotehnikä hem daňhançylyk işleriniň üstünde durup, pugta gözegçilikde saklaýarlar. Olar daňhan bolmasalar-da bu işe içgin aralaşyp, yerleriniň daňhançylyk ýollaryny, usullaryny öwrenmäge çalyşýarlar.

Diýarymyzyň görnükli seljerme žurnalistleri

Seljerme işlerini-de daňhan birleşiginiň degişli hünärmenleri bilen bilelikde alyp barýarlar. Netijede, şol 50 gektaryň 5 gektary ekişe hem ekine ýaramsyz diýlip hasap edilýär hem ol hasapdan öçürilýär. Şeýlelikde, olar — dörtler işlerini deňňene görnüşinde alyp barýarlar. Her bir işleriniň, çykdaýlarynyň ýörite hasabyny ýöredýärler.

Bular baradaky gürrüňler etrap ýolbaşçylaryna çenli baryp ýetýär. Olar kä ogryn, kä dogryn olaryň ekin meýdanlaryna aýlanyp görýärler. Oba hojalygyna dahylyly ýygnaqlarda olary mysal getirip, degişme bilen oba ýolbaşçylaryna wagt tapyp «13-nji daňhan birleşiginiň» (şol wagt etrapda jemi 12 daňhan birleşigi bardy) ak ekin meýdanlarynam görmegi maslahat berip, şol dörtleri nusga görkezipdir.

Dogrudan-da, olar ekin meýdanlaryndan özeriniň göz önünde tutan hasylyndanam az-kem ýokary hasyl alypdyrlar. Oba ýolbaşçylarynyň aýtmaklaryna görä, önler şol gürrüňi edilýän yerler 100

gektar bolupdyr. Degişme bilen aýdylyan «13-nji daňhan birleşigi — dörtler bolsa, özeriniň 45 gektaryndan şol wagtlar 100 gektardan alnýan hasyly almagy başarypdyrlar.

— Men şol eserimi — «Şorkäreziň

gallasyny-da» galla oragynyň dowam edýän günlerinde, meýdanda, ýylgynyň kölegesinde oturyp ýazypdym. Golyazmam şol yerden redaksiýa-da ýollapdym — diýip, belli žurnalist seljerme makalasyň ýazyşynyň taryhyndan gürrüň berýär.

Onuň bedewlere bagyşlanan kitabynynda hem beýleki metbugat materialarynda bolşy ýaly, ýurdumyzyň atçylyk pudagyndaky alnyp barylýan işleri barada öz şahsy pikirleri ýöredilýär. Şol pikirlerde-de behişdi bedewleriň hak howandary Gahryman Arkadagymyzyň bu babatdaky alyp baryan içkeri syýasaty açylyp görkezilýär. Şonuň bilen bir wagtda, taryhda yz goýan, il-gününe, ýurduna at-abraý, şan-şöhret getiren bedewleriň sejereleri, gazanan üstünlikleri giňden açylyp görkezilmäge çalyşýar. Şolara mysal hökmünde, onuň «Maksa-

dy myrat tapýan türkmen», «Atlaryň ady — ol hem gözellig», «Bedew waspy — ajap aýdym», «Gülsary», «Saýawan», «Gala», «Halalyň bolsun, Garader», «Melekäni yzarlap», «Aşyr agaň algyr guşlary», «Bedewli döwlet — döwletli il», «Ýanardag», «Meleguşlar hem Çayyryly» ýaly ençe-ençe eserlerini ýatlamak bolar. Bu eserlerde okyjyny buýsandyryýan, oýlandyryýan, şatlandyryýan pursatlar az däl.

Jemläp aýdanynda, ýurdumyzda belli žurnalist Annabaýram Paýaýewiň ýazan we ýazýan seljerme makalalary, awtoryň ýöredýän şahsy pikirleri galapyn jemgyýetiň, halkyň, her bir okyjynyň, at janköýerleriniň, döwletiň bähbidine ýugrulan-dygyny, onuň seljerme žurnalistikanyň pikir, tär, usul ýaly atlaryny seljerme aýlawynyň göni ýoluna düşürüp, aýgytly çapdyryp bilýändigine şaýatlyk edýär.

Täçgeldi GUTLYÝEW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň
Halkara gatnaşyklary institutynyň mugallymy.

Beýik Ýüpek ýolunyň ugrunda ýerleşýän ýadygärlikler

GADYMY ÝADYGÄRLIKLER - GOJA TARYHYŇ

(Soňy. Başlangyjy gazetiň 22-nji sanynda).

Emma professor A.Ýakubowskiň özi we ondan soň meşhur akademik S.Tolstow we beýleki alymlar bu ýadygärlik barada ýazanlarynda «kerwensaray» sözünü ätiýaçlyk bilen goşa dynaklaryň içine salypdyrlar. Sebäbi bu binanyň ýüzünde saklanyp galan kaşaň bezegleri onuň has dabaraly ymarat bolandygy barada habar berýär. Bu gözəl ymaratyň nämä niýetlenip gurlandygyny anyklamak maksady bilen biziň müdirligimiziň we «Köneürgenç» taryhy-medeni döwlet goraghanasynyň alymlary we hünärmenleri birnäçe ýylyň dowamynda ýadygärlikde ylmy-barlag işlerini geçirip gelýärler.

Dogrudan hem, şuňa meňzeş taryhy ýadygärlikler başga-da kän. Şolaryň biri hem Gutlug Temiriň minarasdyr. Bu taryhy minara barada Türkmenistanyň Taryhy we medeni ýadygärlikleri goramak, öwrenmek hem-de rejelemek baradaky milli müdirliginiň baş hünärmeni Rejep Jommyýew şeýle gürrüň berýär:

— Üç ýüz altmyş erenleriň ýaşan mekany bolan gadymy Köneürgenç topraгында ýerleşýän Gutlug Temiriň minarasý dünýäde Delidäki Kutub minaradan soňra ikinji ýerde durýar. Uzynlygy 60 metre barabar bolan minaranyň 7 metr belentlikde girelgesi bolup, 145 sany töwerekleýin basgançak arkaly minaranyň ýokarysyna çykyp bolýar. Minaranyň ýüzündäki kufa stilinde ýazylan ýazgyny okap, onuň taryhyny öwrenmekde professor A.Ýakubowskiň hyzmaty uludyr. Hormatly Prezidentimiziň «Türkmenistan — Beýik Ýüpek ýolunyň ýüregi» atly kitabynda bu minara hakynda birnäçe rowaýatlar getirilipdir. Köneürgenç hökümdary Gutlug Temiriň ady bilen baglanyşykly minara barada iki dürli rowaýat bar. Olaryň birinjisinde Adyl Gutlug patyşa Horezm iline salgyt salyp, şäheriň her bir ýaşajysy gurluşyk ýerine bir halta saman getirmeli bolýarlary. Samany minaranyň düybüne örüp, şondan hem ýokary çykylypdyr. Rowaýatlaryň ikinjisinde, mongol çozuşlary döwründe duşmanlaryň sansyz nökeri şähre golaýlaşandygy hakda aýdýarlary. Şäheriň alymlary bolsa, ilki bilen kitaphanadaky kitaplary äkitmegi hem-de gizlemegi haýyş edýärler. Kitap ýüklenilgi kerwen şäherden ýaňy bir çykjak bolanda minaranyň üstündäki

gözegçiler duşmanyň eýýäm şäheriň töwregini gandygyny habar berýärler. Şol wagt minaranyň kölegesi weýran edilen ýerzemini binanyň bosagasyna düşüpdür. Şol ýerdäki harabada hem kitaplary gizle-

— Üç ýüz altmyş erenleriň ýaşan mekany bolan gadymy Köneürgenç topraгында ýerleşýän Gutlug Temiriň minarasý dünýäde Delidäki Kutub minaradan soňra ikinji ýerde durýar.

megi karar edýärler. Duşmanlar şäheri basyp alyp tozduýar, emma kitaplary welin tapyp bilmeýärler.

Rowaýatda aýtmaklaryna görä, minaranyň kölegesi ýylda bir gezek şol kitap gizlenilen ýere düşýärmiş. Gutlug Temiriň minarasý gadymy Köneürgenç topraгына gadamy düşen her bir syýahatçyny haýrana goýýar. Halk arasyndaky rowaýatlarda, galyberse-de, «Ýusup-Ahmet» dessanynda minaranyň gümmeziniň altyn gupbasynyň bolandygy barada aýdylýar. Minaranyň ozalky beýikliginiň 65 metre golaý bolandygy barada hem maglumatlar bar. Gutlug Temiriň minarasý XIV asyryň gurluşykçylarynyň hem-de binagärleriniň Ürgenç mekdebiniň ýokary derejedäki ussatlygynyň ajaýyp şaýadydyr.

«Goja taryhyň Jemşit jamlary» hasaplanýan Köneürgenç topraгында başga-da ençeme ýadygärlikler bardyr. Elbetde, bu taryhy-medeni ýadygärlikler toplumynyň 2005-nji ýylda ÝUNESKO-nyň bütindünýä mirasynyň sanawyna girizilmegi aýratyn belläp geçmeli ýagdaýlaryň biridir. Ähli ugurlar bilen bir hatarda milli mirasymyzy ösdürmekde ýokary derejeli işleri amala aşyran hormatly Prezidentimiziň jany sag, ömri uzak, belent başy aman bolsun!

Aýlar ATAÝKOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

ŞYGRYÝET

Ömrümüzüň ýarany

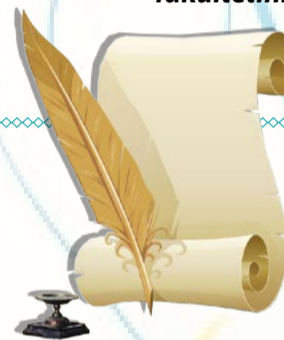
Ýalňyşýas. Unutmak isleýäs emma,
Galýar ýanymyzda ýatlamalarmyz.
Aýan bolan dälir belki-de, hemmä,
Bir-biregi söýüp şat bolanymyz.

Arzuwymyz juda uludy başda,
Geçjekdik biz ýyllyzlyryň duşundan.
Hyýal gurduk hakykatdan has daşda,
Oýanmadyk söýgümüzüň düýşünden.

Bilmedik biz hiç bir zadyň parhyny,
Gymmatyny duýmandyrys wagtyňam.
Aýlandyrdy pelegem öz çarhyny,
Garaşmaýan eken saňa bagtyňam.

Ýyl geçdi göwnümüz sowaşdy kem-kem,
Birek-birekdenem açdyk arany.
Duşarys biz ýene, duşmarys, belkem,
Ýatlamalar ömrümüzüň ýarany.

Batrymuhammet ORAZOW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.

Arzuw daragty

Gögerýän bolsady arzuw daragty,
Her ýapragy bir arzuwym bolardy.
Äpet bir çynara öwürlip bir gün,
Küýsänlere saýa bolup bilerdi.

Şeýle bir kän meniň arzuw, hyýalym,
Bisarpa geçirip bilmerin wagtym.
Zehinimi, gaýratymy gaýgyrman,
Gögertmek isleýän arzuw daragty.

Gije-gündiz işlemäge taýyn men,
Taýyn men çekmäge ähli ezýeti.
Ýöne bag diýilýän zat gögermezmiş,
Ýagşylyga ýugurmasaň niýeti.

Ýagşy niýet gerek hemişe munda,
Ekjek bolsaň päk göwünden ekmeli.
Kalbyňdan arassa niýetiň bilen,
Il-günüň derdini, ýükün çekmeli.

Ana, şonuň üçin her säher çagy,
Diňleýän zeminiň pessaýja sesin.
Arzuw daragtymyň birje pyntygam,
Ýaman niýet bilen dömüp çykmasyn.

Halbibi SATLYKOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.